

**A Magyar Nemzeti Bank elnökének
..../2009. (....) MNB rendelete**

**a fizetési rendszer működtetését végző szervezetek üzletszabályzatára és szabályzataira
vonatkozó követelményekről**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. FEJEZET

A RENDELET HATÁLYA

1. §

A rendelet alkalmazási köre

a) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja szerinti fizetési rendszer működtetésére,

b) a fizetési rendszer működtetése tevékenységet a Magyar Köztársaság területén végző szervezetre (a továbbiakban e rendelet alkalmazásában: pénzforgalmi elszámolóház) terjed ki.

(2) E rendeletnek a pénzforgalmi elszámolóházra vonatkozó szabályait az általa végzett fizetési rendszer működtetési tevékenység tekintetében a Magyar Nemzeti Bankra (a továbbiakban: MNB) is alkalmazni kell.

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *fizetési rendszer*: a Hpt. 2. számú melléklet I. Fejezet 18. pontjában meghatározott rendszer működtetésére az együttműködő felek közötti megállapodás alapján létrejött együttműködési forma;

- b) *együttműködő felek*: a pénzforgalmi elszámolóház, az ügyfelek és a teljesítő fél, valamint egyéb, a fizetési rendszerben nevesített fél;
- c) *közvetlen benyújtó*: a pénzforgalmi elszámolóházzal egy közvetlen résztvevő felhatalmazása alapján és vele történő elszámolás mellett, kizárólag a közvetlen benyújtó saját gazdálkodásával összefüggő fizetési megbízások pénzforgalmi elszámolóházhoz közvetlenül történő benyújtására megállapodást kötő, résztvevőnek nem minősülő ügyfél;
- d) *likviditás*: a fizetési rendszerben a fizetési megbízások teljesítésére használható pénzügyi források összessége;
- e) *rendkívüli helyzet*: olyan, különleges eljárást igénylő helyzet, melynek során a fizetési rendszer működtetésének folyamata az üzletszabályzatban foglalt normál üzleti rendtől eltér;
- f) *résztvevő*: a pénzforgalmi elszámolóház által működtetett fizetési rendszerhez csatlakozó együttműködő fél, amely a saját és megbízói fizetési megbízásait továbbítja, illetőleg fogadja. Résztvételi szintek:

fa) közvetlen résztvevő: az az együttműködő fél, amely a saját és megbízói fizetési műveleteiből származó követelését, illetőleg tartozását a teljesítő fél által vezetett fizetési számláján a többi közvetlen résztvevő fizetési számlájával vagy egy központi technikai számlával szemben rendezi,

fb) közvetett résztvevő: az az együttműködő fél, amely a saját és megbízói fizetési műveleteiből származó követelését, illetőleg tartozását egy közvetlen résztvevőnél, mint levelező hitelintézetnél vezetett fizetési számláján rendezi, a pénzforgalmi elszámolóház a közvetett résztvevő fizetési forgalmát e közvetlen résztvevő fizetési számlájának terhére, illetőleg javára számolja el;

- g) *teljesítés*: a fizetési rendszer résztvevői közötti tartozások és követelések kiegyenlítése a teljesítő félnél vezetett fizetési számlákon;
- h) *teljesítő fél*: az az együttműködő fél, amely a résztvevők fizetési számlájának számlavezetőjeként biztosítja a fizetési megbízások teljesítését, és a résztvevők részére megállapodás alapján hitelt nyújthat.
- i) *ügyfél*: a fizetési rendszer résztvevői, és – ha vannak ilyenek – a közvetlen benyújtók.

II. FEJEZET

AZ ÜZLETSZABÁLYZAT KÖTELEZŐ TARTALMI ELEMEI

3. §

A pénzforgalmi elszámolóház a fizetési rendszer működtetését szabályozó üzletszabályzatában (a továbbiakban: üzletszabályzat) meghatározza a következőket:

- a) a fizetési rendszer működésének célját, alapelveit, a fizetési rendszer működését szabályozó nyilvános, és az ügyfél rendelkezésére bocsátandó dokumentumokat,
- b) az elszámolásra kerülő fizetési megbízások és egyéb üzenetek körét, valamint az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások tartalmát,
- c) a pénzforgalmi elszámolóháznak az egyes szolgáltatások esetében vállalt szolgáltatási szintjeit,
- d) az együttműködő feleket, azok jogait és kötelezettségeit,
- e) a fizetési rendszerben az együttműködő felek által viselt kockázatokat, valamint az ezen kockázatok kezelésére szolgáló, a pénzforgalmi elszámolóház által biztosított vagy előírt eszközrendszert,
- f) az ügyfélként való csatlakozás és részvétel módját és feltételeit,
- g) az együttműködő felek által nyújtandó tájékoztatás körét és annak feltételeit,
- h) az ügyfélként való részvétel megszüntetésének, szüneteltetésének és megszűnésének módját és feltételeit,
- i) a fizetési rendszerben feldolgozott fizetési megbízások és egyéb üzenetek küldésének módját, és a fizetési rendszerbe való befogadásának követelményeit,
- j) az elszámolás módját és a teljesítés rendjét,
- k) biztosíték alkalmazása esetén annak képzésének, kezelésének és felhasználásának, az esetleges veszteség viselésének szabályait,
- l) a reklamációs ügyintézés módját és határidejét,
- m) a felelősségi szabályokat, a felelősség korlátozásának eseteit és a kártérítésre vonatkozó szabályokat,
- n) a fizetési rendszer működési idejének, az elszámolási napok, valamint a munkaszüneti napok meghatározásának és meghirdetésének rendjét,
- o) az üzletszabályzat módosításának rendjét,
- p) az üzletszabályzat közzétételére, valamint az ügyfelek rendelkezésére bocsátására vonatkozó szabályokat.

Általános szabályok

4. §

(1) Az üzletszabályzatban a pénzforgalmi elszámolóház hivatkozik a fizetési rendszer működése szempontjából lényeges jogszabályokra, megállapodásokra és arra, hogy a fizetési rendszer a magyar jog alapján működik.

(2) Az üzletszabályzatban a pénzforgalmi elszámolóház összefoglalja a fizetési rendszer működtetésének folyamatát.

(3) Az üzletszabályzatot és a szabályzatokat egyértelműen és közérthetően kell megfogalmazni.

Az együttműködő felek jogai és kötelezettségei

5. §

Az üzletszabályzatban a pénzforgalmi elszámolóház meghatározza az együttműködő felek jogait és kötelezettségeit. Az üzletszabályzat tartalmazza a pénzforgalmi elszámolóház és a teljesítő fél egyértelmű azonosítását biztosító cégadatait is.

Az együttműködő felek által viselt kockázatok

6. §

A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza a fizetési rendszerben az együttműködő felek által viselt jogi, pénzügyi és működési kockázatokat, és azok kezelésének eljárási rendjét.

A csatlakozás és a részvétel feltételei

7. §

(1) Az üzletszabályzat meghatározza a résztvevőként való részvétel szintjeit, és különbséget tesz a közvetlen résztvevő és a közvetett résztvevő között.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza a fizetési rendszerhez ügyfélként való csatlakozás és az abban való részvétel jogi, pénzügyi és technikai feltételeit.

(3) A fizetési rendszerhez ügyfélként való csatlakozás és abban való részvétel jogi, pénzügyi és technikai feltételeit úgy kell kialakítani, hogy azok biztosítsák:

- a) a fizetési rendszer hatékony és biztonságos működését,
- b) a fizetési rendszerhez való nyílt, megkülönböztetés nélküli csatlakozást,
- c) az azonos részvételi szinthez azonos követelmények előírását.

(4) A csatlakozás feltétele a fizetési rendszerben az ügyfél által használni kívánt valamennyi szolgáltatás tekintetében végrehajtott sikeres tesztelés.

(5) Az (1)-(4) bekezdés szerint előírt követelmények teljesítése esetén a fizetési rendszerhez ügyfélként való csatlakozást a pénzforgalmi elszámolóház csak abban az esetben tagadhatja meg, ha a fizetési rendszerbe történő felvétel olyan többletkockázatot jelent, amely veszélyezteti a fizetési rendszer megbízható és hatékony működését.

(6) A csatlakozási kérelem (2)-(5) bekezdésben foglaltak szerinti elutasításának tényéről és okáról a pénzforgalmi elszámolóház írásban értesíti a csatlakozni szándékozó ügyfelet, valamint az MNB-t. Az üzletszabályzat meghatározza az írásbeli értesítés elküldésének határidejét és az elutasítással szembeni jogorvoslati eljárás részletes szabályait.

(7) Az elszámolóház a csatlakozási feltételeket teljesítő ügyféllel köt szerződést.

(8) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza:

- a) az ügyfélként való csatlakozás feltételeinek ellenőrzési szabályait,
- b) az ügyfélként való részvétel feltételeinek időszakonkénti ellenőrzési szabályait,

- c) a részvételi feltételek teljesítésének megszűnése esetén irányadó eljárást,
- d) az üzletszabályzatban foglaltak ügyfelek általi megszegése esetén alkalmazandó eljárást.

(9) A fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló törvény szerinti kijelölt fizetési rendszer esetében az üzletszabályzat meghatározza a külföldi székhelyű intézmény rendszerhez történő csatlakozásának feltételeit, amelyek biztosítják a külföldi székhelyű intézmény csatlakozása miatti jogi kockázatok megfelelő kezelését.

Az együttműködő felek tájékoztatási kötelezettsége

8. §

Az ügyfelet és a pénzforgalmi elszámolóházat terhelő tájékoztatási kötelezettség esetén a pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzata meghatározza az tájékoztatás körét, konkrét tartalmát, módját és határidejét.

A részvétel megszüntetése, szüneteltetése, megszűnése

9. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzata tartalmazza a résztvevő fizetési rendszerben való részvétele szüneteltetésének, megszüntetésének vagy megszűnésének esetén a pénzforgalmi elszámolóházat az MNB felé terhelő tájékoztatási kötelezettséget.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzata meghatározza az ügyfelek fizetési rendszerben való részvételére vonatkozó jogviszony szüneteltetésének, megszüntetésének, valamint megszűnésének eseteit, rendjét, feltételeit, időpontját, jogkövetkezményeit, a jogorvoslati lehetőségeket, valamint a résztvevők részvételi szintjének megváltoztatása esetén követendő eljárást.

(3) A pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzata szabályozza az ügyfél ellen indult fizetést korlátozó eljárás és az ügyfél tevékenységi engedélyének megszűnése esetén irányadó eljárást.

(4) A pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzata biztosítja, hogy a fizetési rendszerbeni részvétel ügyfél által kezdeményezett szüneteltetésére vagy megszűnésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha az ügyfél az együttműködő felekkel szemben valamennyi kötelezettségét teljesítette.

A fizetési rendszer működéséhez kapcsolódó üzenetek küldésének módja és befogadásának követelményei

10. §

A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza:

- a) a fizetési megbízások és egyéb üzenetek tartalmát és formáját, és azok használatának főbb szabályait,
- b) az adatátviteli eszközök és az adatátviteli módszerek főbb elemeit,
- c) a fizetési rendszer szabványai szerint, illetve egyéb okból hibásnak minősülő fizetési megbízások vagy egyéb üzenetek esetében követendő eljárásokat, és

d) a fizetési megbízások és egyéb üzenetek visszavonásának módját és feltételeit.

A teljesítés rendje

11. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza az elszámolás és a teljesítés módját, gyakoriságát, a határidőket, a sorkezelés szabályait, a teljesítés véglegességének időpontját, a fedezetlenség esetén követendő eljárást, és a nem teljesítés szabályait.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza az együttműködő felek teljesítéssel kapcsolatos feladatait.

(3) Amennyiben teljesítő félként nem a pénzforgalmi elszámolóház jár el, és a pénzforgalmi elszámolóház és a teljesítő fél egymással e tárgyban szerződést köt. Az üzletszabályzat tartalmazza a pénzforgalmi elszámolóháznak és a teljesítő félnek a közöttük létrejött szerződésben meghatározott, ügyfelek közötti elszámolás teljesítésével kapcsolatos feladatokat.

Likviditás kezelése és felhasználása

12. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház, vagy ha ez nem azonos a teljesítő féllel, akkor a teljesítő fél, üzletszabályzatában meghatározza a fizetési rendszerben történő teljesítés során felhasználható likviditás körét, megképzésének, rendelkezésre bocsátásának és felhasználásnak a szabályait.

(2) Amennyiben a pénzforgalmi elszámolóház, vagy ha ez nem azonos a teljesítő féllel, akkor teljesítő fél a résztvevők részére hitelt nyújt, üzletszabályzatában meghatározza a hitelnyújtás feltételeit, fedezett hitelnyújtás esetében a hitel fedezetéül szolgáló eszköz fedezetképzési és -elfogadási szabályait.

(3) Ha a teljesítés kapcsán nyújtott hitel fedezett, és a fedezetet nem a (2) bekezdés szerinti hitelnyújtó kezeli, a pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzata tartalmazza egyrészt a hitelnyújtónak, másrészt a fedezetet kezelő félnek, a fedezettel (annak elhelyezésével, kezelésével és felhasználásával) kapcsolatos feladatait, és meghatározza azon adatok körét, amely az ügyfelek számára a fedezet elhelyezéséhez szükséges.

Biztosíték kezelése és felhasználása, veszteségviselés

13. §

(1) Amennyiben a fizetési rendszer a teljesítés biztosítása érdekében biztosíték képzését írja elő, a pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza

a) a biztosítékképzés szabályait, azaz a biztosítékkövetelmény-számítás módját, valamint a biztosíték elhelyezésének folyamatát,

b) az elfogadható biztosítékok körét,

c) a biztosíték felhasználásának szabályait és visszapótlásuk módját,

- d) a biztosíték értékelésének szabályait, azok befogadási kondícióit,
- e) a kiegyenlítési kockázat kezelésének esetleges egyéb eszközeit,
- f) a biztosítékkal nem fedezett veszteségek viselésének szabályait.

(2) Ha a teljesítés biztosítása érdekében nyújtott biztosítékot nem a pénzforgalmi elszámolóház kezeli, az üzletszabályzat tartalmazza a biztosítékot kezelő fél feladatait, és meghatározza azon adatok körét, amely az ügyfelek számára a biztosíték elhelyezéséhez szükséges.

A reklamációs ügyintézés módja és határideje

14. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatában meghatározza az ügyfél reklamáció kezelésére, elbírálásának rendjére vonatkozó szabályokat. A reklamáció elbírálásának határideje legfeljebb 15 munkanap.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzatában meghatározza a reklamációkkal kapcsolatos jogorvoslati rendet.

Felelősségi viszonyok, kárenyhítés és kártérítés

15. §

A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban szabályozza az együttműködő felek egymással szembeni felelősségét, valamint a kártérítési és kárenyhítési szabályokat.

A fizetési rendszer működési ideje

16. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban ismerteti az éves elszámolásforgalmi naptár meghatározásának és közzétételének módját.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az éves elszámolásforgalmi naptára meghatározása során a teljesítő fél elszámolásforgalmi naptárához igazodik.

(3) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzat részeként közzéteszi a fizetési rendszer üzemidő-beosztását.

Az üzletszabályzat módosításának rendje

17. §

(1) Az üzletszabályzatot és annak módosításait a pénzforgalmi elszámolóház az őket érintő szolgáltatásokra vonatkozóan a teljesítő féllel és a közvetlen résztvevőkkel közvetlenül, a közvetlen

benyújtókkal az általuk igénybe vett közvetlen résztvevőn keresztül előzetesen megismerteti, és lehetőséget biztosít az észrevételeik megtételére.

(2) Az (1) bekezdés szerinti észrevételek megtételére a pénzforgalmi elszámolóház legalább 5, átfogó vagy nagy terjedelmű módosítás esetén legalább 10 munkanapot biztosít.

(3) Az (1) bekezdés szerinti eljárástól a pénzforgalmi elszámolóház kizárólag akkor tekinthet el, ha az eljárás a fizetési rendszer biztonságos és hatékony működését akadályozza.

Az üzletszabályzat közzététele

18. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház a hatályos üzletszabályzatát és annak nyilvános mellékleteit nyilvánosan közzéteszi és folyamatos elérhetőségét a honlapján biztosítja.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az MNB előzetes jóváhagyásával az üzletszabályzat meghatározott mellékletét a 17.§ (1) szerint bocsátja a teljesítő fél, a közvetlen résztvevők és a közvetlen benyújtók rendelkezésére. Az MNB ezen előzetes jóváhagyását a pénzforgalmi elszámolóház üzletszabályzata módosításának engedélyezésére irányuló eljárás során adja meg.

(3) A pénzforgalmi elszámolóház a hatályos üzletszabályzat elérhetőségét legalább magyar nyelven, amennyiben pedig az ügyfelek összetétele indokolja, legalább egy, a nemzetközi pénzügyi piacokon általában használt nyelven az (1) bekezdésben foglaltak figyelembevételével biztosítja.

III. FEJEZET

**A PÉNZFORGALMI ELSZÁMOLÓHÁZAK SZABÁLYZATAIRA VONATKOZÓ
RENDELKEZÉSEK**

A rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzat

19. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház a rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatában meghatározza a rendkívüli helyzetek típusait, kritériumait, valamint a rendkívüli helyzet megállapításának és kihirdetésének szabályait.

(2) A rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatában a pénzforgalmi elszámolóház rögzíti a rendkívüli helyzetek esetén

a) az egyes rendkívüli helyzetek kezelésére szolgáló eljárásokat, valamint az eljárás során az együttműködő felek feladatait,

b) az egyes rendkívüli helyzetek kezelésére szolgáló eljárások során alkalmazandó döntési jogosultságokat,

c) az előzetesen meghatározott eljárási rendtől való eltérés lehetőségét,

- d) az egyes rendkívüli helyzetekben a kapcsolattartás módját, a lehetséges kommunikációs csatornákat, valamint az ilyen helyzetekre kijelölt kapcsolattartók, valamint helyettesük listájának és elérhetőségének összeállítására és karbantartására vonatkozó eljárási rendet,
e) a kapcsolattartásra szolgáló elérhetőségeket.

(3) A rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatot és annak módosításait a pénzforgalmi elszámolóház az érintett együttműködő felekkel a 17.§ (1) szerinti eljárás szerint előzetesen megismerteti és lehetőséget biztosít az észrevételeik megtételére.

(4) Az (3) bekezdés szerinti észrevételek megtételére a pénzforgalmi elszámolóház legalább 5, átfogó vagy nagy terjedelmű módosítás esetén legalább 10 munkanapot biztosít.

(5) A pénzforgalmi elszámolóház rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatának, illetőleg e szabályzat módosításának hatálybalépéséhez az MNB engedélye szükséges.

A díjszabályzat

20. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház díjszabályzata egyértelműen meghatározza:

- az igénybe vehető szolgáltatásokhoz kapcsolódóan fizetendő díjakat, jutalékokat és költségeket,
- a díjfizetés alapját, módját és idejét,
- a fizetendő díjakhoz, jutalékokhoz, költségekhez kapcsolódó esetleges kedvezményeket és azok igénybevételének feltételeit,
- a fizetendő díjak, jutalékok, költségek ügyfelek általi kiszámításához segítséget nyújtó példát.

(2) A díjakat a díjszabályzat az (1) bekezdés a) pontja szerint úgy határozza meg, hogy az egyes szolgáltatásokra külön állapítja meg a díjat annak érdekében, hogy az ügyfél az egyes szolgáltatások igénybe vételéről szabadon dönthessen.

(3) A díjszabályzat a díjakat úgy állapítja meg, hogy azok folyamatosan biztosítsák a fizetési rendszer használatának hatékonyságát.

(4) A fizetési rendszerhez kapcsolódó szolgáltatások díjaiban, jutalékaiban, költségeiben csak a forgalom nagysága, a nyújtott szolgáltatás tartalma, a választott kommunikációs mód alapján lehet különbséget tenni az ügyfelek között.

(5) A pénzforgalmi elszámolóház díjszabályzata rendelkezik arról, hogy milyen időközönként vizsgálja felül a díjakat. Ez az időszak nem lehet hosszabb, mint 12 hónap.

(6) A pénzforgalmi elszámolóház díjszabályzatának, illetőleg a díjszabályzat módosításának hatálybalépéséhez előzetes egyeztetést követően az MNB engedélye szükséges.

A szabályzatok érintettek részére való rendelkezésre bocsátása és közzététele

21. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház a rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatát a 17.§ (1) szerint az érintett együttműködő felek rendelkezésére bocsátja.

(2) A hatályos díjszabályzat közzététele tekintetében a pénzforgalmi elszámolóház e rendelet 18.§ (1) és (3) bekezdéseiben foglaltak szerint jár el.

IV. FEJEZET

AZ MNB ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSA

22.§

(1) Az MNB tv. 27.§ (1) és e rendelet 19.§-ának (5) és 20.§-ának (6) bekezdésében említett engedély céljából a pénzforgalmi elszámolóház a tervezett hatályba lépést legalább 30 naptári nappal megelőzően benyújtja az MNB-hez:

- a) a hatályba léptetni kívánt üzletszabályzat, illetve szabályzat korrektúrázott szövegét,
- b) a hatályba léptetni kívánt üzletszabályzat, illetve szabályzat két példányát,
- c) a pénzforgalmi elszámolóház a szabályzatok jóváhagyási jogkörét gyakorló testületének jóváhagyását tanúsító okiratot vagy annak hiteles másolatát,
- d) jóváhagyási kérelmet a változások bemutatásával és indokolásával,
- e) díjszabályzat esetén a kalkuláció részletes bemutatását.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

23. §

(1) E rendelet 2010. március 1-jén lép hatályba.

(2) Hatályát veszti a fizetési rendszer működtetését végző szervezetek üzletszabályzatára és szabályzataira vonatkozó követelményekről szóló 20/2009. (VIII. 6.) MNB rendelet.

24. §

(1) E rendelet 23. §-ának (2) bekezdése 2010. március 2-án hatályát veszti.

(2) E § 2010. március 3-án hatályát veszti.

Simor András s.k.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke